

**CIEĽOVÉ POŽIADAVKY
NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI MATURANTOV
Z ANGLICKÉHO JAZYKA/ÚROVNE B1 A B2**

BRATISLAVA 2016

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskum a športu Slovenskej republiky dňa 21. 12. 2016
pod číslom 2016-25786/49974:1-10B0 s platnosťou od 1. 9. 2018

OBSAH

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU CUDZÍ JAZYK VO VZDELÁVACEJ OBLASTI JAZYK A KOMUNIKÁCIA	3
2. TEMATICKÉ OKRUHY	4
3. CIEĽOVÉ KOMPETENCIE	9
4. KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ ČINNOSTI A STRATÉGIE	12
5. JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY	18

1. CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU CUDZÍ JAZYK VO VZDELÁVACEJ OBLASTI JAZYK A KOMUNIKÁCIA

Vyučovacie predmety prvý cudzí jazyk a druhý cudzí jazyk patria medzi všeobecnovzdelávacie predmety a sú súčasťou vzdelávacej oblasti *Jazyk a komunikácia*. Táto vzdelávacia oblasť je zameraná na postupné osvojovanie si jazyka, ktorý sa chápe ako nástroj myslenia, komunikácie a zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Dôraz sa kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu, uvedomenie si a rešpektovanie kultúrnej a jazykovej rôznorodosti. Spolu s komunikačnými jazykovými kompetenciami sa rozvíjajú i všeobecné kompetencie, čo poskytuje priestor pre uplatnenie medzipredmetových vzťahov.

V predmetoch prvý cudzí jazyk a druhý cudzí jazyk sa rozvíjajú všeobecné a komunikačné jazykové kompetencie v súlade so *Spoločným európskym referenčným rámcom pre jazyky* (ďalej aj SERR). Spoločný názov pre úroveň B1 a B2 je samostatný používateľ (independent user), čo predpokladá, že žiak aktívne pristupuje k získavaniu vedomostí nielen na hodinách anglického jazyka, ale i prostredníctvom všetkých dostupných médií (samoštúdiom) v zhode so svojimi osobnými záujmami a profesijnou orientáciou. Požiadavky kladené na žiaka predpokladajú uvedomelý prístup žiaka k osvojeniu si cudzieho jazyka.

Tento dokument obsahuje cieľové požiadavky na komunikačné jazykové úrovne B1 aj B2. Požiadavky špecifické pre komunikačnú úroveň B2 sú vyznačené **sivou farbou**, pričom platí, že komunikačná úroveň B2 zahŕňa aj všetky požiadavky z nižších komunikačných úrovní, to znamená aj časti dokumentu, ktoré nie sú vyznačené sivou.

Žiak na úrovni B1:

Rozumie hlavným bodom zrozumiteľnej spisovnej vstupnej informácie o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva v škole, voľnom čase atď. Dokáže sa zorientovať vo väčšine situácií, ktoré môžu nastať počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí týmto jazykom. Dokáže vytvoriť jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú mu známe alebo o ktoré sa osobne zaujíma. Dokáže opísať svoje skúsenosti a udalosti, sny, nádeje a ambície a stručne odôvodniť a vysvetliť svoje názory a plány (SERR, 2013, s. 26, upravené).

Žiak na úrovni B2:

Rozumie hlavným myšlienkam zložitého textu na konkrétne aj abstraktné témy vrátane odborných diskusií vo svojej špecializácii. Komunikuje na takom stupni plynulosti a spontánnosti, ktorý mu umožňuje viesť bežnú konverzáciu s rodenými hovoriacimi bez toho, aby to pre konkrétneho účastníka interakcie predstavovalo zvýšené úsilie. Dokáže vytvoriť jasný, podrobný text na rôzne témy a vysvetliť svoje stanovisko k aktuálnym témam s uvedením výhod aj nevýhod rôznych možností (SERR, 2013, s. 26).

2. TEMATICKÉ OKRUHY

Tematické okruhy sú pre úroveň B1 a B2 rovnaké. Základom hodnotenia je rozsah slovnnej zásoby, používanie gramatických štruktúr, stupeň jazykovej pohotovosti, obsahová stránka prejavu a pod. Úlohou žiaka je zaujať stanovisko k téme a odôvodniť ho v rozhovore. Hodnotí sa vyjadrenie stanoviska, vecná argumentácia, výber faktov a informácií, gramatická a lexikálna správnosť.

1. Rodina a spoločnosť

- a) životopis (osobné údaje: meno, bydlisko, dátum a miesto narodenia, rodinný stav, významné momenty v živote)
- b) členovia rodiny (zovňajšok, charakter, záľuby)
- c) rodinné vzťahy (vzťahy medzi súrodencami, rodičmi a deťmi, starí rodičia, pomoc v rodine, domáce práce, všedné dni a rodinné oslavy)
- d) predstavy o svojej budúcej rodine, partnerovi, bývaní, práci
- e) rodina a spoločnosť (funkcie rodiny, rodina kedysi a dnes, generačné problémy a problémy monoparentálnych rodín)

2. Domov a bývanie

- a) môj domov (opis prostredia, v ktorom bývam, zariadenie miestností)
- b) bývanie v meste a na vidieku (výhody a nevýhody)
- c) ideálne bývanie (vlastné predstavy o bývaní)
- d) domov a jeho význam v živote človeka (kultúra bývania u nás a v iných krajinách)
- e) problém bývania mladých rodín, kúpa a prenájom bytu, deti na sídliskách

3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

- a) ľudské telo
- b) bežné a civilizačné choroby, úrazy, telesný a duševný stav, návšteva u lekára, v lekárni
- c) zdravý spôsob života (správna životospráva, telesná a duševná hygiena)
- d) zdravotnícka starostlivosť (štátne a súkromné zdravotníctvo – prevencia, odborní lekári, zdravotné poisťovne)
- e) stresové situácie v živote človeka

4. Doprava a cestovanie

- a) prípravy na cestu, dôvody, cieľ a význam cestovania (za prácou, na dovolenku, služobne)
- b) dopravné prostriedky (výhody a nevýhody jednotlivých dopravných prostriedkov)
- c) individuálne a kolektívne cestovanie (doprava, ubytovanie a stravovanie)
- d) cestovanie kedysi a dnes, cestovanie v budúcnosti
- e) možnosti cestovania do zahraničia

5. Vzdelávanie

- a) školský systém (školy a školské zariadenia, organizácia školského roka, skúšky)

a hodnotenie, prázdniny)

- b) vyučovanie (rozvrh hodín, predmety, prestávky, aktivity na hodine, príprava na vyučovanie)
- c) život žiaka (voľný čas, záľuby, mimoškolské aktivity, brigády, priatelia, vreckové)
- d) štúdium cudzích jazykov (výmenné pobyty, jazykové kurzy, au-pair)
- e) vzťah učiteľa k žiakovi a opačne

6. Človek a príroda

- a) ročné obdobia, počasie
- b) príroda okolo nás – fauna a flóra
- c) životné prostredie (ochrana životného prostredia, znečistenie pôdy, vôd a ovzdušia), prírodné katastrofy
- d) ochrana životného prostredia (národné parky, chránené územia, environmentálna výchova)
- e) vplyv životného prostredia na život človeka (poľnohospodárstvo, agroturistika)

7. Voľný čas, záľuby a životný štýl

- a) možnosti trávenia voľného času
- b) organizovanie voľného času (mimoškolské aktivity, krúžky)
- c) individuálne záľuby – kultúra a umenie (literatúra, hudba, film), ručné práce, športové aktivity
- d) zmeny v spoločnosti a ich vplyv na trávenie voľného času (kedysi a dnes)
- e) trávenie voľného času rôznych vekových kategórií

8. Stravovanie

- a) jedlá a nápoje počas dňa (raňajky, obed, večera), obľúbené jedlo
- b) stravovacie možnosti a zariadenia (stravovanie v škole, doma, v reštaurácii)
- c) národné kuchyne – zvyky a špeciality (suroviny, jedlá, stolovanie)
- d) medzinárodné kuchyne (charakteristika, rozdiely, špeciality)
- e) zdravá výživa (stravovanie detí, návyky, vegetariánstvo, diéty)

9. Multikultúrna spoločnosť

- a) sviatky – zvyky a tradície (cirkevné a štátne sviatky, folklórne tradície a rôzne podujatia)
- b) spolunažívanie ľudí rôznych národností
- c) zblížovanie kultúr (kontakty kedysi a dnes), osobné kontakty s inými kultúrami, tolerancia
- d) rasová diskriminácia, intolerancia a násilie, vzťah k menšinám v našej spoločnosti
- e) kultúrne hodnoty iných národov, spolužitie v Európe a vo svete

10. Obliekanie a móda

- a) vplyv počasia a podnebia na odievanie
- b) odev a doplnky na rôzne príležitosti

- c) výber oblečenia (móda, vek, vkus, nálada, možnosti), starostlivosť o oblečenie
- d) módné trendy – farby a štýly, tvorcovia, módné prehliadky
- e) „Šaty robia človeka“, šaty na mieru alebo konfekcia (v obchode s odevmi, u krajčírka)

11. Šport

- a) druhy športu (kolektívne, individuálne, letné a zimné, atraktívne športy, rekreačný a profesionálny šport)
- b) šport, ktorý ma zaujíma (aktívne, pasívne)
- c) význam športu pre rozvoj osobnosti (fyzické a duševné zdravie, vôľové vlastnosti, charakter)
- d) významné športové podujatia, súťaže, olympijské hry
- e) životný štýl športovcov

12. Obchod a služby

- a) nákupné zariadenia (obchody, hypermarkety, trhoviská)
- b) služby (pošta, banka, cestovná kancelária, čerpacia stanica, hotel, kaderníctvo a pod.)
- c) reklama a vplyv reklamy na zákazníkov
- d) druhy a spôsoby nákupu a platenia (kamenný obchod verzus internetový obchod, nákup v hotovosti, kartou, na splátky)
- e) zahraničné výrobky verzus slovenské výrobky

13. Krajiny, mestá a miesta

- a) dôležité miesta v mojom živote (rodisko, miesto štúdií, miesto trávenia víkendov a prázdnin)
- b) sprevádzanie turistov (privítanie, základné informácie o pobyte)
- c) turisticky zaujímavé miesta (hrady, zámky, kúpele, jaskyne) a mestá
- d) miesto vhodné na oddych a miesto na spoločenské vyžitie
- e) miesto mojich snov

14. Kultúra a umenie

- a) kultúra a umenie v meste a na vidieku (múzeá, výstavy, divadlá, kiná, koncerty, cirkus, tanec)
- b) obľúbená oblasť kultúry a umenia (žánre, osobnosti)
- c) návšteva kultúrneho podujatia
- d) hudobné, filmové, divadelné a folklórne festivaly, atmosféra
- e) ďalšie druhy umenia

15. Knihy a literatúra

- a) knihy – faktory ovplyvňujúce výber kníh na čítanie
- b) obľúbený autor a žánre
- c) prečítané dielo anglicky píšuceho autora
- d) e-knihy, audio knihy, knihy v tlačenej verzii (porovnanie – klady a zápory)
- e) vzťah mladých ľudí k čítaniu (knižnice, kníhkupectvá)

16. Človek a spoločnosť

- a) morálka (správanie sa mladých a starších ľudí, etická výchova v rodine a v škole)
- b) spoločenská etiketa (stretnutia, pozdravy a blahoželanía), etiketa návštev (dôvody a čas, témy rozhovorov, pohostenie)
- c) normy a ich dodržiavanie (morálka a zákon, nedorozumenie a konflikt)
- d) pomoc a prejavy záujmu o spoluobčanov v núdzi, sponzorstvo a sponzori (dôvody a podoby), charita
- e) vplyv spoločnosti na rodinu

17. Komunikácia a jej formy

- a) typy komunikácie a jej význam (verbálna, neverbálna)
- b) komunikácia v rôznych situáciách na verejnosti a v súkromí
- c) moderné formy komunikácie (mobilný telefón, počítač – elektronická pošta, sociálne siete, iné komunikačné nástroje)
- d) jazyk ako dorozumievací prostriedok (výučba cudzích jazykov, ich využitie a rozšírenosť)
- e) používanie spisovnej a nespisovnej formy jazyka

18. Masmédiá

- a) typy masovokomunikačných prostriedkov (printové a elektronické médiá, ich využitie, výhody a nevýhody)
- b) tlač (noviny, časopisy)
- c) rozhlas, televízia (oblúbené typy programov, sledovanosť rôznych typov programov)
- d) vplyv masmédií na život jednotlivca, rodiny i spoločnosti
- e) internet a jeho vplyv na človeka a spoločnosť

19. Mládež a jej svet

- a) charakteristika mladých (zovňajšok, móda, vnútorná charakteristika, záujmy)
- b) postavenie mladých v spoločnosti (práva a povinnosti, možnosti štúdia, práca, mladé rodiny)
- c) vzťahy medzi rovesníkmi a generačné vzťahy (konflikty – príčiny, prejavy, dôsledky)
- d) príčiny a následky užívania alkoholu, fajčenia a drog
- e) predstavy mladých o budúcnosti (očakávanía, túžby, obavy)

20. Zamestnanie

- a) typy povolání (fyzická a duševná práca), voľba povolania, jej motivácia
- b) trh práce (ponuka pracovných miest a nezamestnanosť, rekvalifikácia, žiadosť o zamestnanie, profesijný životopis, prijímací pohovor)
- c) pracovný čas a voľný čas (efektivita práce, nové technológie)
- d) pracovné príležitosti doma a v zahraničí, pracovné podmienky (mzda, sociálny systém)
- e) kariéra verzus rodinný život

21. Veda a technika v službách ľudstva

- a) život kedysi a dnes (výdobytky vedy a techniky a životná úroveň, prístroje a pomôcky v domácnosti)
- b) pozoruhodné objavy a vynálezy vedy a techniky
- c) veda a technika v službách človeka
- d) zneužitie vedy a techniky (zbrane, závislosti, násilie, konzumná spoločnosť, civilizačné choroby)
- e) človek a veda a technika v budúcnosti (nahradenie učiteľa počítačom, deti a počítače, únik mozgov)

22. Vzory a ideály

- a) pozitívne a negatívne charakterové vlastnosti, ideálny človek, kritériá hodnôt
- b) človek, ktorého si vážim
- c) skutoční a literárni hrdinovia
- d) hrdinom sa človek nerodí, ale sa ním stáva (konanie človeka v hraničnej situácii)
- e) ja ako hrdina

23. Vzťahy medzi ľuďmi

- a) medziľudské vzťahy (v rodine a v škole, susedské, generačné)
- b) priateľstvo a láska (hodnotový systém, postoje), stretnutia, oslavy
- c) spoločenské problémy (vzťah spoločnosti a jednotlivcov k znevýhodneným skupinám)
- d) agresivita, vandalizmus, egoizmus, ľahostajnosť okolo nás (príčiny, dôsledky, postoje a reakcie ľudí)
- e) možnosti riešenia konfliktov

24. Slovensko

- a) krajina a obyvatelia
- b) miesta, ktoré by som odporučil cudzincom
- c) zvyky, tradície, konvencie
- d) stereotypy a predsudky
- e) miesto Slovenska v zjednotenej Európe

25. Krajina, ktorej jazyk sa učím

- a) krajina a obyvatelia
- b) miesto, ktoré by som rád navštívil
- c) osobitosti krajiny, zvyky, tradície a konvencie
- d) stereotypy a predsudky
- e) jej miesto vo svete

3. CIEĽOVÉ KOMPETENCIE

Cieľové kompetencie sú všeobecne formulované požiadavky na vedomosti a zručnosti, ktoré má mať žiak osvojené, ak chce štúdium anglického jazyka ukončiť maturitnou skúškou.

3.1 VŠEOBECNÉ KOMPETENCIE

Všeobecné kompetencie používateľa cudzieho jazyka zahŕňajú jeho vedomosti, zručnosti a praktické schopnosti, osobnú zainteresovanosť aj schopnosť učiť sa.

Žiak dokáže:

- získať nové vedomosti a rozvíjať svoje schopnosti uvedomelo,
- uplatňovať vedomosti týkajúce sa zemepisných, hospodárskych, spoločensko-ekonomických a kultúrnych reálií,
- porovnávať reálie krajín, kde sa hovorí anglickým jazykom, s reáliami vlastnej krajiny,
- správať sa v súlade s konvenciami príslušných krajín,
- uplatňovať získané vedomosti a schopnosti v každodennom živote,
- chápať potrebu celoživotného vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- uplatňovať stratégie učenia sa cudzieho jazyka,
- uplatňovať osvojené vedomosti a rozvíjať svoje schopnosti v príprave na budúce povolanie.

3.2 KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ KOMPETENCIE

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné nielen v krajinách, kde sa anglickým jazykom hovorí, ale aj v medzinárodnej komunikácii. Komunikačné jazykové kompetencie zahŕňajú:

3.2.1 Jazykové kompetencie

Žiak na úrovni B1 dokáže:

- ovládať jazyk dostatočne na to, aby sa dohovoria a aby sa vyjadroval s používaním dostatočnej slovnej zásoby len s určitou mierou váhania a opisných jazykových prostriedkov na také témy, akými sú rodina, koničky a záujmy, práca, cestovanie a aktuálne udalosti, pričom obmedzená slovná zásoba spôsobuje opakovanie sa a príležitostné ťažkosti s formuláciou (SERR, 2013, s. 111, upravené),
- komunikovať primerane správne v známych kontextoch; všeobecne ovláda gramatiku dobre, i keď badať vplyv materinského jazyka. Napriek chybám, ktorých sa dopúšťa, je jasné, čo chce vyjadriť (SERR, 2013, s. 115, upravené),
- uvedomiť si vzťah slova k všeobecnému kontextu a vzťahy medzi lexikálnymi jednotkami (SERR, 2013, s. 117, upravené),
- artikulačne zrozumiteľne vyslovovať, aj keď je niekedy evidentný cudzí prízvuk a objavujú sa príležitostné prípady nesprávnej výslovnosti (SERR, 2013, s. 118, upravené),

- vytvoriť súvislý text, ktorý je všeobecne zrozumiteľný (SERR, 2013, s. 119, upravené).

Žiak na úrovni B2 dokáže:

- vyjadriť sa jasne a bez zjavných známkov nutnosti obmedzovať to, čo chce povedať,
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol podať jasný opis, vyjadrovať názory a argumentovať bez nápadného hľadania slov, pričom používa niektoré zložité typy podradovacích súvetí (SERR, 2013, s. 111, upravené),
- dobre ovládať gramatiku; príležitostne robí chyby alebo sa dopúšťa nesystematických omylov a ešte stále sa môžu objavovať nedostatky vo vetnej skladbe, no sú zriedkavé a často ich dokáže dodatočne opraviť. Nerobí chyby, ktoré by viedli k nedorozumeniu. (SERR, 2013, s. 115, upravené),
- uvedomiť si vzťah slova k všeobecnému kontextu a vzťahy medzi lexikálnymi jednotkami (SERR, 2013, s. 117, upravené),
- prirodzene vyslovovať a intonovať (SERR, 2013, s. 118, upravené),
- vytvoriť jasne zrozumiteľný súvislý písomný text, ktorý sa riadi štandardným usporiadaním a členením do odsekov (SERR, 2013, s. 119, upravené).

3.2.2 Sociolingválna kompetencia

Žiak na úrovni B1 dokáže:

- komunikovať v rôznych spoločenských pozíciách v bežných komunikačných situáciách,
- používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so sociokultúrnym úzom v anglicky hovoriacich krajinách,
- používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva najbežnejšie vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomiť si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správať – napr. prejavenie záujmu o druhého, výmena názorov, informácií, vyjadrenie obdivu, pohostinnosti, vyjadrenie poľutovania, ospravedlnenia, primerané používanie slov ďakujem, prosím, vyhýbanie sa neprimeranému sťažovaniu a nespokojnosti (SERR, 2013, s. 121, 123, upravené),
- uvedomiť si rozdiely jazykového registra (veľmi formálneho, formálneho, neformálneho, rodinného, intímneho).

Žiak na úrovni B2 dokáže:

- vyjadrovať sa s istotou, zrozumiteľne a zdvorilo vo formálnych aj neformálnych funkčných štýloch, ktoré zodpovedajú danej situácii a osobám,
- vyjadrovať sa vhodne v konkrétnej situácii a vyhýbať sa závažným chybám vo formuláciách,
- s istým úsilím zúčastniť sa na diskusii a prispievať k nej, aj keď ide o rýchlu alebo hovorovú reč (SERR, 2013, s. 121, 123, upravené).

3.2.3 Pragmatické kompetencie

Žiak na úrovni B1 dokáže:

- pružne využívať široký rozsah jednoduchého jazyka, aby vyjadril väčšinu toho, čo chce vyjadriť (SERR, 2013, s. 125),
- začať, udržať a ukončiť jednoduchý osobný priamy rozhovor týkajúci sa bežných tém alebo osobných záujmov (SERR, 2013, s. 126),
- spojiť sériu jednotlivých kratších bodov do súvislého lineárneho celku (SERR, 2013, s. 127),
- dostatočne presne vyjadriť hlavné body myšlienky alebo problému (SERR, 2013, s. 132),
- funkčne využívať jazykové prostriedky na získavanie informácií (napr. korešpondencia), na vyjadrenie názorov a postojov (súhlas, nesúhlas, presvedčenie, argumentácia), na vyjadrenie modality (povinnosť, schopnosť), vôle (túžby, zámery), emócií (radosť, uspokojenie, nevôľa, záujem, prekvapenie, rozčarovanie, strach) a etických zásad (ospravedlnenie, ľútosť, poľutovanie, pozdravenie, žiadosť, odmietnutie, začatie, udržiavanie a ukončenie rozhovoru).

Žiak na úrovni B2 dokáže:

- prispôbiť svoj prejav, svoje vyjadrovacie prostriedky situácii a príjemcovi jazykového prejavu a dokáže si zvoliť vhodnú úroveň formálnosti, ktorá zodpovedá daným okolnostiam (SERR, 2013, s. 125),
- začať diskusiu, vhodne sa do nej zapojiť a ukončiť ju, keď to potrebuje, aj keď nie vždy obratne (SERR, 2013, s. 126),
- účinne využívať rozličné spájacie výrazy tak, aby vystihol vzťah medzi jednotlivými myšlienkami (SERR, 2013, s. 127),
- spoľahlivo odovzdať podrobné informácie (SERR, 2013, s. 132).

4. KOMUNIKAČNÉ JAZYKOVÉ ČINNOSTI A STRATÉGIE

4.1 RECEPTÍVNE ČINNOSTI A STRATÉGIE

4.1.1 Počúvanie s porozumením

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	<p>Žiak dokáže porozumieť jednoducho vyjadreným faktografickým informáciám o častých každodenných témach, identifikuje všeobecné správy aj konkrétne detaily za predpokladu, že reč je zreteľne artikulovaná so všeobecne známym prízvukom. Dokáže porozumieť hlavným myšlienkam podaným spisovným jazykom na známe témy, s ktorými sa pravidelne stretáva v škole, v práci, vo voľnom čase, vrátane krátkych rozprávání (SERR, 2013, s. 68, upravené).</p>	<p>Žiak dokáže porozumieť živej alebo vysielanej spisovnej reči na známe aj neznáme témy, s ktorými sa bežne stretáva v školskom prostredí, osobnom a spoločenskom živote. Iba mimoriadny hluk v okolí, neadekvátna štruktúra prejavu alebo aj používanie idiómov ovplyvňujú jeho schopnosť porozumieť. Dokáže pochopiť hlavné myšlienky vetne a jazykovo zložitej reči na konkrétne aj abstraktné témy, ktoré sú podané v spisovnom jazyku, vrátane odborných diskusií vo svojom odbore. Dokáže sledovať dlhšiu a zložitú argumentáciu za predpokladu, že téma je dostatočne známa a postup prezentácie je vyznačený explicitnými prostriedkami (SERR, 2013, s. 68, upravené).</p>
Cieľové požiadavky	<p>Žiak rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prejavu ako celku, téme a hlavnej myšlienke, – podstatným a špecifickým informáciám, vie rozlíšiť hovoriacich, – jednoduchým prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života (oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy) v primeranom tempe reči a v štandardnom jazyku, – kratšiemu jednoduchšiemu prejavu naratívneho charakteru (zážitok, príbeh), – podstatným informáciám v jednoducho členených prednáškach, ak mu je tematika známa a ak sú prednesené v primeranom tempe reči a zreteľne, – podstatným informáciám rozhlasových a televíznych správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči (SERR, 2013, s. 68 – 70, upravené). 	<p>Žiak rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podstatným a špecifickým informáciám, vie rozlíšiť hovoriacich, identifikovať ich názory a stanoviská, – dlhšiemu a náročnejšiemu prejavu naratívneho a umeleckého charakteru, vie odhadnúť postoje, názory a náladu rečníkov, – podstatným informáciám obsahovo a jazykovo náročnejších prednášok prednesených v bežnom tempe reči a v štandardnom jazyku, – väčšine rozhlasových dokumentárnych programov a väčšine ostatných nahraných alebo vysielaných zvukových materiálov podaných v spisovnom jazyku a dokáže identifikovať náladu a tón hovoriaceho (SERR, 2013, s. 68 – 70, upravené).

4.1.2 Čítanie s porozumením

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	Žiak dokáže na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty o témach vzťahujúcich sa na oblasť jeho záujmu (SERR, 2013, s. 71, upravené).	Žiak dokáže čítať do značnej miery samostatne, prispôsobuje svoju techniku čítania rôznym textom a účelom, pričom sa dobre orientuje pri výbere vhodných referenčných materiálov. Má širokú aktívnu slovnú zásobu na čítanie, avšak málo frekventované idiómy mu môžu spôsobovať určité ťažkosti (SERR, 2013, s. 71, upravené).
Cieľové požiadavky	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> – získať informácie z primerane náročných textov (tabuľky, grafy, oznamy, nápisy, a inzeráty) a vhodne používať stratégie čítania, – porozumieť obsahu jednoduchšieho autentického textu, – pochopiť tému a hlavnú myšlienku primerane náročného textu, – nájsť a pochopiť dôležité informácie v bežných materiáloch, akými sú napríklad listy, návody, novinové články, brožúry a krátke úradné dokumenty, – rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v jednoduchšom texte s jasnou a logickou štruktúrou, – odhadnúť význam neznámych slov na základe kontextu v jednoduchšom texte, – zachytiť a pochopiť logickú štruktúru jednoduchšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov (SERR, 2013, s. 71 – 73, upravené). 	<p>Žiak dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> – získať informácie z bežných textov (tabuľky, grafy, oznamy, nápisy, a inzeráty) a vhodne používať stratégie čítania, – čítať a porozumieť rôznym textom informatívneho charakteru (pracovné návody a prospekty) a primerane náročným populárno-vedeckým textom, – pochopiť tému a hlavnú myšlienku obsahovo i jazykovo náročnejšieho textu, – vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych náročnejších textoch, – rozlíšiť v texte zámer, postoj a pocity autora a ostatných zúčastnených, – odhadnúť význam neznámych slov v náročnejšom texte a pružne meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania, – pochopiť logickú štruktúru náročnejšieho textu aj na základe lexikálnych a gramatických prostriedkov (SERR, 2013, s. 71 – 73, upravené).

4.2 PRODUKTÍVNE ČINNOSTI A STRATÉGIE

4.2.1 Ústny prejav

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	<p>Žiak dokáže pomerne plynulo podať jednoducho formulovaný súvislý opis jednej z mnohých oblastí jeho záujmu, pričom ho prezentuje ako lineárny sled myšlienok (SERR, 2013, s. 60, upravené).</p>	<p>Žiak dokáže podať jasný a systematicky rozvinutý opis a prezentáciu so zvýraznením hlavných myšlienok a uvedením podrobností. Dokáže vytvoriť jasný a podrobný opis a vyjadrovať sa zrozumiteľne na rôzne témy, ktoré majú vzťah k jeho predmetu záujmu, rozvádza myšlienky a dopĺňa ich o argumenty a vhodné príklady (SERR, 2013, s. 60, upravené).</p>
Cieľové požiadavky	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – predniesť krátky monológ na určitú tému, – opísať obrázky, mapy, diagramy, porovnať ich a vysvetliť súvislosti, – stručne zdôvodniť a vysvetliť svoje názory, plány, činnosti, – opísať svoje sny, nádeje a ambície, – opísať udalosti, či už reálne, alebo vymyslené, – vyrozprávať príbeh (SERR, 2013, s. 60 – 61, upravené). 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – predniesť jasný, podrobný opis na široký okruh tém s ohľadom na formálnosť prejavu, – vysvetliť svoj názor na aktuálny problém s uvedením výhod a nevýhod rozličných prístupov, – opísať obrázky, mapy, grafy, porovnať ich a vysvetliť súvislosti medzi nimi, – vyjadriť vlastné pocity, názory a postoje, – interpretovať obsah filmu, knihy a vyjadriť svoj postoj k nim, – dostatočne jasne, precízne a spontánne predniesť oznámenia týkajúce sa všeobecných tém (SERR, 2013, s. 60 – 62, upravené).

4.2.2 Písomný prejav

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všobecná charakteristika	Žiak dokáže napísať jednoducho členený súvislý text na celý rad známych tém vo svojej oblasti záujmu spájaním jednotlivých krátkych prvkov do lineárneho sledu (SERR, 2013, s. 63, upravené).	Žiak dokáže napísať jasný, podrobný text na celý rad tém vzťahujúcich sa na jeho oblasť záujmu, pričom syntetizuje a vyhodnocuje informácie a argumenty z celého radu zdrojov (SERR, 2013, s. 63, upravené).
Cieľové požiadavky	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opísať predmet, miesto, osobu, – opísať svoj zážitok, svoje pocity a reakcie v jednoduchom súvislom texte, – napísať naratívny text, – napísať krátku správu, oznámenie, odkaz, ospravedlnenie, – napísať krátky súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov (SERR, 2013, s. 63 – 64, upravené). 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – napísať jasný a podrobný opis na celý rad tém (opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu, udalosť), – opísať skutočnú alebo vymyslenú udalosť (rozprávanie, príbeh) v jasne štruktúrovanom a koherentnom celku, – napísať súvislý slohový útvar, v ktorom vyjadruje vlastné názory a pocity, – napísať rozsiahlejší obsahovo a jazykovo náročnejší slohový útvar s využitím argumentácie, porovnávania (SERR, 2013, s. 63 – 64, upravené).

4.3 INTERAKTÍVNE ČINNOSTI A STRATÉGIE

4.3.1 Ústna interakcia

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	<p>Žiak dokáže s istou dávkou sebadôvery komunikovať o známych i menej bežných záležitostiach, vzťahujúcich sa na jeho osobné a profesijné záujmy. Dokáže získať, odovzdávať, overovať a potvrdzovať informácie, riešiť menej bežné situácie a vysvetliť príčinu a podstatu problému. Dokáže využiť široký okruh jednoduchého jazyka na zvládnutie väčšiny situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania. Dokáže sa bez prípravy zapojiť do rozhovoru na známe témy, vyjadriť svoje názory a vymieňať si informácie o témach, ktoré sú mu známe, ktoré sú pre neho zaujímavé alebo sa vzťahujú na každodenný život – napríklad rodina, záľuby, práca, cestovanie a aktuálne udalosti (SERR, 2013, s. 76, upravené).</p>	<p>Žiak dokáže používať jazyk plynulo, presne a efektívne vo veľkom rozsahu všeobecných, akademických, profesijných tém alebo tém na voľný čas a jasne vyjadruje vzťahy medzi myšlienkami. Dokáže komunikovať spontánne a gramaticky správne bez toho, aby musel obmedzovať rozsah toho, čo chce povedať, a volí taký stupeň formálnosti, ktorý zodpovedá daným okolnostiam. Dokáže sa zúčastniť na interakcii spôsobom, ktorý mu umožňuje viesť bežný rozhovor s rodenými hovoriacimi a udržiavať s nimi konverzáciu bez toho, aby to pre niektorého účastníka komunikácie znamenalo zvýšené úsilie. Dokáže vyjadriť, akú dôležitosť pripisuje udalostiam a zážitkom, dokáže jasne vysvetliť a obhájiť názory pomocou vhodných argumentov (SERR, 2013, s. 76, upravené).</p>
Cieľové požiadavky	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – reagovať na podnety jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii, – začať, udržiavať a ukončiť rozhovor, – vyjadriť pocity a reagovať na prejavenie pocitov, – vyjadriť svoje presvedčenie, názor, súhlas alebo nesúhlas a požiadať iných účastníkov rozhovoru, aby tak urobili, – vyjadriť svoje myšlienky a názor aj na abstraktné témy, napr. o hudbe, knihe alebo filme, – zvládnuť väčšinu komunikačných aj menej rutinných situácií, ktoré môžu vzniknúť počas cestovania alebo v obchodoch, – správne reagovať na repliky partnera v prirodzených a simulovaných situáciách (napr. u lekára), – získať podrobnejšie informácie, požiadať o usmernenia a riadiť sa nimi (SERR, 2013, s. 76 – 84, upravené). 	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – participovať na diskusii s ohľadom na stupeň jej formálnosti, – vyjadriť svoje myšlienky a názory, presvedčivo prezentovať vlastné argumentačné línie, – prerušiť a nadviazať rozhovor, preformulovať svoju výpoveď, – spontánne reagovať v rôznych komunikačných situáciách, ktoré môžu vzniknúť v cudzojazyčnom prostredí (SERR, 2013, s. 76 – 84, upravené).

4.3.2 Písomná interakcia

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	Žiak dokáže poskytovať informácie a myšlienky na konkrétne i abstraktné témy, pomerne presne kontrolovať informácie, pýtať sa na problémy alebo ich vysvetľovať. Dokáže písať súkromné listy a odkazy, vyžiadať si alebo poskytnúť jednoduché informácie a vysvetliť, čo považuje za dôležité (SERR, 2013, s. 85, upravené).	Žiak dokáže presvedčivo vyjadrovať nové informácie a názory v písomnej forme a oznamovať ich iným (SERR, 2013, s. 85, upravené).
Cieľové požiadavky	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> – napísať primerane náročný súkromný list opisujúci skúsenosti, pocity a udalosti, – napísať kratší úradný list (napr. žiadosť o informáciu, sprievodný list, krátka správa), ktorý obsahuje požiadavky a informácie, pričom zrozumiteľne vyjadruje dôležité body (SERR, 2013, s. 85 – 86, upravené). 	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> – napísať listy vyjadrujúce stupne emócií a zdôrazňujúce osobnú dôležitosť udalostí a skúseností, pričom vo svojej odpovedi dokáže reagovať na novinky a názory pisateľa listu (SERR, 2013, s. 85, upravené).

4.4 MEDIAČNÉ ČINNOSTI A STRATÉGIE

	Jazyková úroveň B1	Jazyková úroveň B2
Všeobecná charakteristika	V mediačných procesoch sa žiak nezaobrá vyjadrovaním vlastných názorov, ale pôsobí ako sprostredkovateľ medzi hovoriacimi, zvyčajne používajúcimi rozličné jazyky, ktorí nie sú schopní dorozumieť sa priamo (SERR, 2013, s. 89, upravené).	
Cieľové požiadavky	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> – zhrnúť a sprostredkovať hlavnú myšlienku hovoreného alebo písomného textu v cudzom jazyku. 	Žiak dokáže: <ul style="list-style-type: none"> – sprostredkovať informácie týkajúce sa situácií, ktoré môžu nastať v rodine, v škole, počas cestovania alebo v obchode.

5. JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY

Nasledujúce príklady slúžia na ilustráciu funkcií jazykových prostriedkov. Príklady uvádzané pri jednotlivých gramatických javoch zdôrazňujú funkčnosť gramatických štruktúr.

5.1 ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

Žiak na úrovni B1 vyslovuje zreteľne a zrozumiteľne, nepresnosti vo výslovnosti a prízvuk materinského jazyka nenarušujú komunikáciu. Žiak na úrovni B2 má zreteľnú a prirodzenú výslovnosť s ojedinelými nepresnosťami.

Žiak ovláda zásady správnej výslovnosti:

- aspirovaného [p], [t], [k]: *Peter, take, come*;
- obojperného [w] a pernozubného [v]: *very well, one*;
- zadopodnebného ng [ŋ]: *morning, training, strong, sink, younger*;
- otvoreného [æ]: *Alice, cat, pack, hat, back*;
- znelého pernozubného [ð]: *this, that*;
- neznelej pernozubnej hlásky [θ]: *thank, think*;
- dvojhlasok: [iə] *here, ear*, [eə] *where, there*, [aɪ] *right, side*, [eɪ] *they, say*, [aʊ] *how, about*, [əʊ] *old, no*;
- trojhlasok: [aʊə] *flower*, [aɪə] *fire, tired*;
- nemých hlások: *know, write, hour, doubt, climb*.

Žiak uplatňuje:

- viazanú výslovnosť: *Where are you? How old are you? That's my aunt.*;
- hlavný a vedľajší slovný prízvuk: *Thursday, video, probably, hotel, thirteen, thirty, equipment, cosmetics, performance, introduction, examination*;
- rozlišovaciu funkciu prízvuku: *report – report*;
- redukovanú výslovnosť samohlásky v neprízvučných slabikách tzv. weak forms: *was, were, can, have, and, at*;
- vetný prízvuk a rytmizáciu vety: *Come on, John. What are you doing? I'm looking for my keys. I don't know where I left them.*

Žiak rozlišuje a vie uplatniť:

- intonáciu vo vetách (stúpajúcu, klesajúcu a ich kombinácie): *I've got an English penfriend. Have you ever spoken to a tourist? Where do you live? Do you live here? Do you want to go by car or by train?*;
- intonáciu v krátkych prídavných otázkach: *You are coming, aren't you? You saw him, didn't you?*

Žiak je schopný porozumieť rôznym variantom výslovnosti anglického jazyka a pasívne ovláda znaky medzinárodného fonetického prepisu.

5.2 ORTOGRAFICKÁ STRÁNKA JAZYKA (PRAVOPIS)

Žiak na úrovni B1 uplatňuje základné pravidlá pravopisu. Prípadné nedostatky v interpunkcii spôsobené vplyvom materinského jazyka sú prípustné. Žiak na úrovni B2 ovláda a dôsledne uplatňuje pravidlá pravopisu vrátane interpunkcie.

Zmena y na i/ie:

- podstatné mená: *baby – babies, lorry – lorries, country – countries*
- slovesá: *cry – cries/cried, try – tries/tried*
- prídavné mená: *lucky – luckier – luckiest, easy – easier – easiest*
- príslovky: *easy – easily, temporary – temporarily, day – daily*

Zmena ie na y:

- slovesá: *die – dying, lie – lying, tie – tying*

Zmeny v slovách končiacich sa na e:

- slovesá: *hope – hoping, smile – smiling, write – writing*
- prídavné mená: *wide – wider – widest, late – later – latest*
- príslovky: *simple – simply, reasonable – reasonably*

Zdvojenie spoluhlások:

- slovesá: *stop – stopped/stopping, rub – rubbing/rubbed, prefer – preferring/preferred, regret – regretting/regretted, travel – travelling/travelled, cancel – cancelling/cancelled*
- prídavné mená: *big – bigger – the biggest, slim – slimmer – the slimmest*

Žiak graficky rozlišuje homofóny: *rice/rise, where/were, new/knew*

Žiak má osvojené pravidlá interpunkcie:

Apostrof :

- v skrátенých tvaroch: *can't, don't, doesn't, didn't, he's got, where's, what's*
- v prívlastňovacom páde: *the girl's father, the girls' bags, children's coats, Charles's/Charles' wife, three miles' walk*

Dvojbodka:

- pri vymenovávaní: *We need three kinds of support: economic, moral and political.*

Čiarka oddeľuje:

- viacnásobné vetné členy: *I went to Spain, Austria and Germany. The cowboy was tall, dark and handsome.*
- vedľajšiu vetu v podradňovacom súvetí: *If you are ever in London, come and see us. (ale Come and see us if you are ever in London.)*
- vzťažné vety (non-defining): *Mrs Smith, who was sitting behind the reception desk, gave Peter a big smile. ALE (defining): The woman who was sitting behind the reception desk gave Peter a big smile.)*
- uvádzaciu vetu v priamej reči: *'I'm a bit tired,' said Julia.*
- výrazy *however, nevertheless*: *My father, however, didn't agree. Nevertheless, he continued to compose music.*

- číslice v číselných výrazoch: *5,678; 1,006,823* (ale *3.12 – three point one two*)
- štruktúru formálneho prejavu: *To begin, I would like to introduce my colleagues. Regarding our position on nuclear power, that has not changed.*

Bodka v nepriamej otázke: *I asked her what time it was.*

Výkričník v zvolacích vetách: *What a wonderful dress! How lovely it is!*

Úvodzovky: *“Have you got a light?” the girl asked him. How ‘green’ are you?*

Spojovník: *twenty-five, grown-ups*

Písanie veľkých písmen:

- vlastné mená osôb, národností, jazykov, krajín, zemepisných názvov: *John, Smith, Slovak, English, the Slovak Republic, the United Kingdom, the Thames, the Rocky Mountains*
- názvy dní, mesiacov, vyučovacích predmetov, sviatkov: *Monday, July, Mathematics, History, Christmas, Easter*
- adresy: *8 High Street, 76 King’s Lane*

5.3 LEXIKA

Žiak na úrovni B1 má dostatočnú slovnú zásobu, aby sa bez problémov dokázal vyjadriť k témam z každodenného života. Rozumie ústnemu prejavu a písaným textom obsahujúcim aj neznáme výrazy, ktorých význam je možné odhadnúť z kontextu alebo situácie. Žiak na úrovni B1 má osvojené frekventované jazykové prostriedky a ustálené frazeologické jednotky.

Žiak na úrovni B2 ovláda široké spektrum slovnej zásoby na stanovené témy a z oblasti jeho záujmov a budúcej profesie. Dokáže formulovať svoje myšlienky rôznym spôsobom bez opakovania rovnakých slov, neznáme slová dokáže nahradiť preformulovaním svojej výpovede. Receptívne si osvojil ďalšie lexikálne jednotky, aby bol schopný porozumieť ústnym prejavom a písaným textom obsahujúcim vyššie percento neznámych výrazov, ktorých význam je možné odhadnúť z kontextu alebo situácie. Osvojený rozsah slovnej zásoby mu umožňuje plynulo komunikovať aj na rôzne abstraktné témy.

Žiak:

- vie používať rôzne druhy slovníkov
- používa primerané lexikálne prostriedky zodpovedajúce formálnemu a neformálnemu prejavu: *Hi, Hello, Good morning, How do you do, Can I...?, Could you...?, Would you mind if...?, I wonder if...*
- rozlišuje slová podľa významu v rôznych kontextoch:
 - homonymá: *bank, head, crown, glasses, match, flat, customs, swallow, sound, will, fine, fair*
 - homofóny: *waste/waist, new/knew, hour/our, sun/son, buy/by, flower/flour, reign/rain, whole/hole, court/caught, mail/male*
 - homografy: *read (čítať, čítal), live (bývať, naživo), lead (viest', olovo)*
 - synonymá: *good looking – handsome, untidy – messy, wealthy – rich,*

cry – shout – scream – yell, look – stare – gaze – glance – glimpse

- antonymá: *young – old – new, high – low, tall – short, poor – rich, thin – thick, clever – stupid, open – close, departure – arrival, mean – generous, disgusting – delicious, refuse – accept*
- používa osvojené ustálené slovné spojenia: *as poor as a church mouse, as cool as a cucumber, the black sheep of the family, blow the coal, pass the exam with flying colours, make a mountain out of a molehill; When in Rome, do as the Romans do. All that glitters is not gold. A new broom sweeps clean.*
- má osvojený základný a prenesený význam fráзовých slovies: *look after (starat' sa, sledovať), take off (vzlietť si, vzlietnuť), bring up (priniest' hore, vychovávať), pick up (zodvihnúť, vyzdvihnúť niekoho, osvojiť si)*
- rozlišuje rozdiely v slovnej zásobe britskej a americkej angličtiny: *trousers – pants, sweets – candy, taxi – cab, ground floor – first floor, autumn – fall, milliard – billion, rubber – eraser, underground – subway, pavement – sidewalk*
- vie významovo rozlíšiť pôvodne totožné slová: *actual – topical, control – check, sympathetic – pleasant*
- má osvojené rôzne spôsoby tvorenia slov:
 - odvodzovaním predponami *in-/im-/ir-/il-/un-/dis-/mis-/non-/under-/re-/en-*: *indirect, impossible, irregular, illegal, uncertain, disappear, mislead, non-smoker, underground, rewrite, enlarge*
 - odvodzovaním príponami *-er/-or/-ee/-ship/-dom/-hood/-y/-ly/-ish/-ful/-less/-ness/-en/-ic/-ical/-ible/-able/-en/-ise/-ify/-ate*: *beginner, actor, employee, friendship, kingdom, childhood, rainy, friendly, foolish, careful, hopeless, wooden, miserable, shorten, criticise, rotate, greenish, economic, economical, illegible, justify*
 - príponami + zmenou v kmeni: *wide – width, long – length, strong – strength*
 - zmenou v kmeni: *speak – speech, advice – advise, sing – song*
 - zmenou prízvuku: *record, export, transport, conduct*
 - skladaním: *sunrise, highway, pickpocket, outlook, waterproof, dark-brown, overcome, film-making*
 - reduplikačné zloženiny: *fifty-fifty, bye-bye, tip-top*
 - konverziou (prechod jedného slovného druhu k inému): *a hand – to hand, rich – the rich, criminal – a criminal, American – an American, reform – reform movement – to reform*
 - krížením: *breakfast + lunch = brunch, smoke + fog = smog*
 - skracovaním: *advertisement – advert – ad, examination – exam, aeroplane – plane, university – univ., NATO, EU, EEC, UNESCO, UNO, WHO, VIP, MP, PTO, OHP, B&B*
 - preberaním z iného jazyka: *fiancé, café, menu, pasta, spaghetti, bumerang, robot, sputnik, kindergarten, sauerkraut*

5.4 MORFOLÓGIA A SYNTAX

Žiak na úrovni B1 vie prakticky používať základné formy a funkcie gramatických konštrukcií v kontexte. Ovláda základné rozdiely medzi gramatickým systémom materinského a anglického jazyka. Používa gramatické tvary správne, najmä v predvídateľných situáciách, prípadné chyby nebránia v komunikácii.

Žiak na úrovni B2 vie prakticky používať zložitejšie gramatické konštrukcie v kontexte. Prakticky uplatňuje rôzne funkcie gramatických javov v komunikácii. Prípadné nedostatky dokáže opraviť. Chyby vo vyjadrovaní nespôsobujú nedorozumenie.

5.4.1 Morfológia

Podstatné mená (Nouns)

Podľa druhu

- vlastné: *John, Australia, Mr Brown*
- všeobecné: *a car, a cat, a girl, a city, a mountain, water, the environment*
- podstatné meno v úlohe prídavného mena: *a school yard, a two-hour journey, two-hours' journey*

Počítateľnosť

- počítateľné: *a book – some books*
- nepočítateľné: *water, some water*
- zmena významu pri počítateľnosti: *paper = papier, a paper = noviny*

Rod

Životné podstatné mená

- mužský: *a man, a boy*
- ženský: *a woman, a girl*
- duál: *a doctor, a parent, a teacher (a man student – a woman student, a nurse – a male nurse)*

Neživotné podstatné mená: *a street, a car – it, a dog – it/she/he, France – it/she, baby – he/she/it*

Prechýľovanie

- morfológicky nepríznakové : *king – queen, uncle – aunt, bull – cow, monk – nun*
- morfológicky príznakové: *actor – actress, waiter – waitress, duke – duchess, hero – heroine, tiger – tigress*

Číslo

Jednotné číslo

- podstatné mená, ktoré sa používajú iba v jednotnom čísle: *classics, darts, the United Nations, news (pieces of news), information, advice, knowledge, luggage*

Množné číslo

- pravidelné vrátane pravopisných zmien: *street – streets, baby – babies, potato – potatoes, wife – wives*
- nepravidelné: *tooth – teeth, child – children, mouse – mice, goose – geese*

- nepravidelné u zložených slov: *mothers-in-law, grown-ups, women doctors, forget-me-nots*
- nepravidelné u podstatných mien cudzieho pôvodu: *curriculum – curricula, crisis – crises, criterion – criteria*
- nepríznakové množné číslo: *people, cattle, police, youth*
- podstatné mená, ktoré sa používajú iba v množnom čísle: *spectacles, pyjamas, trousers, scissors, jeans*
- významové odlišnosti: *a custom – customs (zvyk – zvyky), customs (clo)*

Pád

- privlastňovací (Possessive Case): *the girl's name, Mr and Mrs Robert's house, today's business, Europe's future, a week's holiday, the rise of the sun, the wines of France, a friend of my sister's*

Určenosť – členy

- neurčitý: *She is a teacher. There is a bank near here. Three times a week. We had a very nice lunch.*
- určitý: *The earth goes round the sun. Bratislava is the capital of Slovakia. How to get to the station? I often go to the cinema. Switch on the light. I liked the lunch your mum prepared for us two days ago.*
the United Kingdom, the United States of America, the Slovak Republic, the Netherlands, the Atlantic (Ocean), the River Thames, the Rocky Mountains – the Rockies, the High Tatras, the Danube, the rich, the British, the British Museum, the Empire State Building, the National Gallery, the Houses of Parliament, the Station Hotel, the European Community, the Council of Europe, the BBC, The Washington Post, the University of London (London University)
- nulový: *John, Slovakia, England, Europe, January, Monday, breakfast, tennis, furniture, advice, Easter Mount Everest, Lake Superior, President Johnson, Princess Diana, Buckingham Palace, Hyde Park, Fifth Avenue, Piccadilly Circus, Broadway, Victoria Station, Westminster Abbey, McDonalds, Harrods, St Paul's Cathedral, British Airways*
- odlišnosti vo význame: *in hospital – in the hospital, to church – to the church, in bed – on the bed*
- použitie členov s abstraktnými podstatnými menami: *History tended to be uninteresting when I was at school./The early history of Scotland is full of betrayal. Education is not compulsory in many developing countries./The education I received was first-rate.*

Prídavné mená (Adjectives)

Stupňovanie:

- pravidelné (s pravopisnými zmenami): *big – bigger – the biggest, nice – nicer – the nicest, pretty – prettier – the prettiest, expensive – more expensive/less expensive – the most expensive/the least expensive*
- nepravidelné: *good – better – the best, bad – worse – the worst, far – further/farther – the furthest/the farthest, much/many – more – the most, little – less – the least*

Porovnávanie: *as big as, bigger than, the biggest of/in*

Slová vyjadrujúce intenzitu: *very (very pretty, very interesting, very tasty), very tasty = delicious, extremely delicious, far more interesting, much better, completely, enough, too: The bags are too heavy. She's not old enough.*

Kolokácie vyjadrujúce intenzitu: *After working all day and all night he was totally exhausted. I am entirely satisfied that he followed the correct procedure.*

Poradie prídavných mien (názor – veľkosť – vek – hmotnosť – tvar – farba – pôvod – materiál): *a small old white cotton shirt, an old Scottish song, a nice small old square, a round brown Italian wooden table*

Príčastie trpné a činné vo funkcii prídavného mena: *a boring lesson, a bored student*

Predložkové väzby: *interested in, famous for, popular with, fond of, keen on, different from, similar to*

Väzba *the..., the...: The sooner, the better.*

Zámená (Pronouns)

- osobné: *I/me, you, he/him, she/her*
- privlastňovacie: *my/mine, your/yours, her/hers, we/ours*
- zvrtné: *myself, herself, ourselves*
- recipročné: *each other, one another*
- ukazovacie: *this/these, that/those*
- opytovacie: *who, whose, whom, what, which*
- vzťahné: *who/whom, whose, which, that*
- neurčité (some-/any-/no-/every- + body/one/thing/where): *anywhere, nothing, none, nobody*
- determinátory, kvantifikátory: *all, most, each, every, either, neither, both, much, many, a lot of, plenty of, little, few, a little, a few, I don't like it either*
- zastupujúce: *one/ones, that/those*

Číslovky (Numerals)

- základné: *one, twenty, two hundred and fifty-five, three million two hundred seventy-two thousand, hundreds of people, couple, pair, dozen, zero, 0, nought, nil, love*
- radové: *the first, the second, the twenty-third, the ninety-ninth, Elizabeth II*
- násobné: *double, twice, three times*
- desatinné: *5.02 – five point o two*
- zlomky: *a quarter, three fifths, one half*
- početové výrazy: *plus, minus, times, divided by, multiplied by*
- udávanie času: *5:45 a.m./p.m.*
- dátum: *(on) the twenty-fifth of June, 2002; June the twenty-fifth*

Slovesá (Verbs)

Určité slovesné tvary (plný i skráteneý tvar)

Plnovýznamové slovesá *be, have, do* : *Where were you? Do you have a new house? My sister does the dishes.*

Pomocné slovesá *be, have, do*: *Is she reading? What does your dad do? Have you prepared your project?*

Modálne slovesá

- s prítomným neurčitkom: *can, may, must, needn't, will, won't, shall, would, should, could, used to, might, ought to*
- s minulým neurčitkom: *She needn't have gone to school but she went there to help her friend. You should have done your homework.*
- opisné tvary modálnych slovičiek: *to have to, to have got to, to be able to, to be allowed to, to be supposed to, to be obliged to, to be sure to, to be likely to, to be about to*

Pravidelné a nepravidelné slovesá

awake, be, bear, beat, become, begin, bend, bet, bind, bite, bleed, blow, break, breed, bring, broadcast, build, burn, burst, buy, can, catch, choose, come, cost, cut, dig, do, draw, dream, drink, drive, eat, fall, feed, feel, fight, find, fly, forbid, forget, forgive, freeze, get, give, go, grow, hang, have, hear, hide, hit, hold, hurt, keep, know, lay, lead, learn, leave, lend, let, lie, light, lose, make, mean, meet, pay, put, read, ride, ring, rise, run, say, see, sell, send, set, shake, shine, shoot, show, shut, sing, sink, sit, sleep, smell, speak, spell, spend, spill, spread, spend, steal, strike, swim, take, teach, tear, tell, think, throw, understand, wake, wear, win, write,

arise, bid, cast, cling, creep, dare, deal, dwell, flee, fling, grind, knee, knit, lean, leap, rid, saw, sew, sow, shed, shrink, slide, speed, spin, stick, sting, stink, strive, swear, sweep, smell, thrust, tread, undertake, weave, weep, wind

Činnosťné a stavové slovesá

- stavové slovesá (nepoužívajú sa v priebehovom čase): *believe, dislike, doubt, feel, forgive, guess, hate, hear, imagine, know, like, love, mean, mind, prefer, realise, recognise, remember, satisfy, see, smell, suppose, taste, think, understand, want, wish, apply to, be, belong to, consist of, cost, depend on, equal, fit, have, include, involve, lack, matter, own, possess, remain, require, seem, sound*
- slovesá, ktoré môžu byť činnosťné aj stavové: *I think you are right. I am thinking of you all the time. I see him. I am seeing my doctor tomorrow. Mum is tasting the soup. The soup tastes good.*

Slovesá vyjadrujúce zmenu stavu (*become, get, go, turn, grow, fall, come*): *It's getting dark. The leaves turned brown. My dreams have come true.*

Slovesá s predložkovými väzbami: *listen to, smile at, look at, wait for*

Viacslovné slovesá (multi-word verbs, phrasal verbs, prepositional verbs)

blow up, break down, break into, bring up, call in, care for, care about, carry on, close down, come across, fill in, find out, get up, get on, get off, get into, get out of, give up, go on, grow up, hold on, keep on, leave out, look after, look forward to, look up, make up, pay back, pick up, put on, put off, ring up, run out of, slow down, stand for, take after, take off, tell off, think

over, try on, turn down, turn off, turn on, wash up, work out,

ask after, back up, be for, be up to, call off, carry out, catch up with, clear up, cut down, cut down on sth, die out, do up, drop in, be fed up, fix up, get through, get over, get on with, give away, go in for, hold up, keep up with, let sb down, look out, make up for, make sth out, put (money) by, put sb up, put up with, put off, put sb off, run over, see sb off, sell out, sell off, settle down, show off, speak up, stand up to, throw out, turn up, turn in-to, watch out, wind up

Verbonominálne väzby: *give sb a smile, give sb a hand, make a phone call, have a shower, have lunch*

Neurčité slovesné tvary

-ing tvar slovesa

- vo funkcii podstatného mena: *Reading is easier than speaking. Eating in class is forbidden.*
- po predložkách: *I am fond of writing letters. I look forward to hearing from you. Can you sneeze without opening your mouth?*
- vo väzbe s iným slovesom: *I keep hoping that I will succeed. Do you/Would you mind opening the window? She enjoys learning languages.*
- gerundium trpné: *He entered the room without being greeted by anybody.*
- gerundium minulé: *He accused me of having written that letter.*
- väzba: to be used to / to get used to + -ing: *I am used to getting up early. I can't get used to getting up early.*

Infinitív

- slovesá s „to“ infinitívom: *They agreed to come over. I decided not to go to London. He was made to clean the graffiti he had drawn on the wall.*
- slovesá s infinitívom bez „to“ (make, let): *I made her stay at home. Her parents let her go to the cinema.*
- podmet a predmet s infinitívom: *My mother wants to learn English. My mother wants me to learn English.*
- prítomný: *We are happy to be here.*
- minulé: *I am sorry to have come late.*
- väzba enough/too + infinitív: *There weren't enough chairs for everyone to sit down. These boxes are too heavy (for him) to carry. The tea is sweet enough (for us) to drink.*

-ing alebo infinitív

- bez „to“ so slovesami see, hear, watch: *I saw her crossing the street. I saw her cross the street. I heard them singing. I heard them sing.*
- s „to“ so slovesami see, hear, watch: *She was seen crossing the street. She was seen to cross the street.*
- so zmenou významu (napr. stop, go on, remember/forget, try, remind, regret): *I remember my going to kindergarten. Remember to send the letter.*
- bez zmeny významu (napr. start, begin, love): *I've already started reading the book you gave me. I have already started to read the book you gave me.*

- väzby like + -ing/would like to + infinitív: *I like playing football. I would like to play football with my friends.*
- väzba need doing/need to be done: *The house needs repairing. The house needs to be repaired.*

Slovesné časy – funkcie časov sú naznačené v príkladoch

- prítomný čas jednoduchý: *I live in Martin. He doesn't know the truth. Do you agree with him? The performance starts at 7.*
- prítomný čas priebuhový: *I am listening to music now. At the moment we are staying at Hlohovec. We are meeting at three tomorrow. You must be joking. She is always talking back.*
- minulý čas jednoduchý: *I met her in the spa Piešťany last year. We didn't like that film. When did you come home?*
- minulý čas priebuhový: *She was dreaming all night. At 2 o'clock I was still having my lunch. When I was crossing the street I saw that accident.*
- opakované deje v minulosti used to/would: *He used to play tennis but now he doesn't. My grandfather would sit in his rocking chair for hours.*
- predprítomný čas jednoduchý: *I have read seven pages of that novel. I have been a tourist guide for 5 months. Have you heard that news? I haven't seen him since September. Since I finished my secondary studies, I haven't spoken Spanish.*
- predprítomný čas priebuhový: *I have been reading that novel for a month. How long have you been waiting for me? My hands are dirty, I have been working in the garden.*
- predminulý čas jednoduchý: *I arrived on time, but he had already left.*
- predminulý čas priebuhový: *Before I went to England, I had been learning English for four years.*
- vyjadrenie budúcnosti prostredníctvom will: *I will help you. I will have a cup of coffee.*
- vyjadrenie budúcnosti prostredníctvom to be going to: *She is going to watch television. My aunt is going to have a baby.*
- budúci čas priebuhový: *This time next month I will be lying on the beach.*
- predbudúci čas jednoduchý: *He will have finished his studies by the end of May.*
- predbudúci čas priebuhový: *Julia will have been studying Economics for 5 years when she graduates next year.*

Rod činný a trpný

- trpný rod v jednoduchých formách jednotlivých časov: *The rooms are cleaned every day. My wallet has been stolen. This castle was built in the 16th century. The meeting will be held next month. It must be finished by Friday.*
- trpný rod v priebuhových tvaroch jednotlivých časov: *The house is being painted at the moment. When we visited them, their house was being painted.*
- zvláštnosti trpného rodu: *She was listened to with great interest. The doctor was sent for. The English are said to be conservative. She is said to have seen the Loch Ness Monster.*

- väzba to have/get sth done: *She will have a new dress made. I am having my car repaired.*

Spôsob

- oznamovací: *I didn't agree with her. He knows the story very well.*
- rozkazovací: *Be quiet. Close your books. Don't open the windows. Let him stay there a little bit longer. Don't let him stay there. Let's open the window./Let's not open the window.*
- podmienkový prítomný: *I would let her know. I would buy it.*
- podmienkový minulý: *I would have helped her.*
- väzba I'd rather/I'd better: *You'd better study. I would rather eat fish than meat. I would rather you didn't smoke indoors.*
- väzba it's time + minulý čas: *It's time we went home.*
- konjunktív (subjunktív): *God save the Queen.*

Príslovky (Adverbs)

- miesta, času, spôsobu, miery, frekvencie: *here, there, soon, early, quickly, quite, often, always, fast*
- vyjadrujúce stupeň, rozsah, pravdepodobnosť: *extremely, quickly, probably, definitely*
- vyjadrujúce postoj: *Clearly, he was in the wrong. Apparently, he was in line for promotion.*
- tvorenie prísloviiek (vrátane pravopisných zmien): *happy – happily, possible – possibly*
- zmena významu: *hard – hardly, near – nearly*
- stupňovanie:
 - pravidelné: *harder – hardest, more quickly – most quickly*
 - nepravidelné: *well – better – best, far – farther – farthest, little – less – least*
- príslovky, ktoré majú rovnaký tvar ako prídavné meno: *He scored a direct hit./The train goes direct to London without even stopping at York. There is no such thing as free lunch./Feel free to use it whenever you want. I should catch an early train to get to work on time./I have to get up early.*

Predložky (Prepositions)

- jednoduché: *on, in, at, to, for, from, of, off, opposite, during, while, till, until, in, into, onto, near, by, with, without, along, past*
- zložené: *out of, in front of, instead of, next to, thanks to, due to*
- blízke významom: *between – among, under – below, across – through, over – above, like – as*

Spojky (Conjunctions): *and, but, if, in case, unless, whether, although, when, as soon as, after, before, while, as long as, in order to, even, as if, so that, though, as, since, for, provided/providing, even though, even if, in spite of/despite*

Citoslovčia (Interjections): *Oh!, Ouch!, Whoops!, Hey!, Sh!, Mmm!, Boo!, Well,...*

5.4.2 Syntax

Slovosled (Word order)

- oznamovacie vety: *She is going to do some shopping. There are twenty-three students in the classroom. There is a woman standing by the windows. Had the operation been performed earlier, the patient would have been saved. Hardly did he understand what was going on.*
- opytovacie vety: *What do you usually do on Saturday? Who are you waiting for? Who is waiting for you?*
- zisťovacie: *Does she know it?*
- doplňovacie: *Who knows? Where is he going?*
- vylučovacie: *Will he go with us or stay at home?*
- krátke prídavné otázky: *You have met him before, haven't you? I am right, aren't I? She mustn't drink cold water, must she? She isn't late, is she?*
- nepriama otázka: *I wonder how old she is. I asked him what to do. Could you tell me where the station is?*
- zápor
 - v podmetovej časti: *Nobody answers. Nothing has happened.*
 - v prísudkovej časti: *I haven't met him for a long time. There was nothing interesting at school.*
- rozkazovacie vety: *Open your books. Let's go to the cinema.*
- zvolacie vety: *What a nice day!*

Podmet (Subject)

- osobný: *The Foreign Secretary had to admit it.*
- neosobný: *It was raining all night.*
- formálny: *It is easy to learn it by heart. There are children in the playground.*
- neurčitý: *One never knows. You never know. They say it's going to snow tomorrow.*
- zhoda podmetu a prísudku: *The girls are playing with dolls. The police have appeared unexpectedly. Neither Mary nor Lucy likes maths. Both of these restaurants are very good. The news is important for me. The team are going to lose the game. A cricket team is made up of eleven players.*

Predmet (Object)

- priamy a nepriamy: *They gave her a lot of flowers. They gave a lot of flowers to her. Say it in English. Tell it to me.*

Príslovkové určenie (Adverbials): *He was badly injured. I get up at 7 o'clock. I practise tennis three times a week. We could hardly understand a word.*

Spájacie výrazy (linking devices, discourse markers): *finally, after that, later, by the way, anyway, however, on the other hand, firstly, in the end, nevertheless, actually, Indeed, I see, of course, consequently, additionally, furthermore, briefly, all in all, to sum up*

Výrazy aj ja, ani ja: *I have met him before. So have I. I can't speak Portuguese. Neither can I.*

Výpustka (Ellipsis): *Anybody at home? Any questions? Sorry, I haven't phoned you.*

Vety (Sentences)

Jednoduché: *I have been learning English for 3 years.*

Súvetia:

– prirad'ovacie: *My mother was cooking and my father was watching TV. She was clever but her brother was a lazy boy. You can sleep on the couch, or you can go to a hotel.*

You either love him or hate him. Not only did they break into his office, but they also stole his books.

– podrad'ovacie

– vzťahové: *The lady who/that was waiting for him was his mother. The lady I was looking for was my favourite teacher. The book of which pages are torn is useless.*

The man who lives next door is a doctor. My brother, who is a doctor, lives in London.

– príslovkové

– časové: *When I come home, I will ring you up. Write me an email as soon as you arrive at university.*

– účelové: *She went to the summer camp to earn some extra money. In order not to be recognised, Peter wore a disguise. I turned light on so that I could see what I was doing. I'll write down the message in order that/so that you may not forget it.*

– príčinné: *I lent her the money because she badly needed it.*

Since Mary was the eldest, she looked after the others.

– prípustkové: *In spite of the fact that he did not take part in the meeting, he knew everything. She passed the exam although she did not study hard.*

– podmienkové: *His mother gets annoyed if he is late. If you freeze water, it turns to ice. If you study hard, you will pass the exam. If he were a manager, the company would be more profitable. If I had known the truth, I would not have supported him so much.*

Had I known the truth, I would not have supported him so much. Unless Mary studied hard, she wouldn't pass the exam. In case Mary studies hard she will pass the exam. Provided that no objection is raised, we will hold the meeting here.

– zmiešané podmienkové: *If I had studied harder, I'd be at university now. I would have driven you to the match if I didn't have so much work. If I wasn't working in July, I would have suggested we go camping in France.*

– želacie: *I wish I could swim. I wish I weren't here. I wish I weren't sitting there. I wish I had passed the English exam. I wish she wouldn't fail. If only I knew that. If only she hadn't written that letter.*

Priama a nepriama reč; časová súslednosť

She said, "I can help you."/She said she could help me.; He said, "I love you."/He said he loved me.; They said, "We have met before."/They told me they had met before.; "I will mend it for you," she said./She said she would mend it for me.; He asked, "Do you like

school?"/He asked me if I liked school.; He asked, "Have you met my friend?"/He asked if I had met his friend.; Ann said, "Open the window."/She told me to open the window.; John said, "Don't open the windows."/John asked me not to open the windows.

She apologised, and promised not to do it again. He explained why he hadn't come the day before. Tom suggested that I should look for another job/that I look for another job/that I looked for another job. Tom suggested going to the cinema.

Skracovanie vedľajších viet prechodníkom prítomným a minulým, činným a trpným

Walking in the street I met him. Having come late, I had to apologise. Being invited to the party we had to buy a present. The job finished, we went home straight away. His mother being ill, John took her to hospital.

Použitá literatúra

1. BÉREŠOVÁ, J. a kol. 2002. *Katalóg cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z anglického jazyka – úroveň B1 a B2*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav. 2002. 35 s.
2. GADUŠOVÁ, Z. a kol. 2009. *Pedagogická dokumentácia z anglického jazyka. Úroveň B1*. Štátny pedagogický ústav: 2009. 63 s. ISBN 978-80-89225-78-1
3. GADUŠOVÁ, Z. a kol. 2009. *Pedagogická dokumentácia z anglického jazyka. Úroveň B2*. Štátny pedagogický ústav: 2009. 74 s. ISBN 978-80-89225-79-8.
4. *Inovovaný ŠVP pre gymnáziá so štvorročným a päťročným vzdelávacím programom; Jazyk a komunikácia; Anglický jazyk, úroveň B1*. Bratislava: ŠPÚ, 2015. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/anglicky_jazyk_%20uroven_b1_g_4_5_r.pdf
5. *Inovovaný ŠVP pre gymnáziá so štvorročným a päťročným vzdelávacím programom; Jazyk a komunikácia; Anglický jazyk, úroveň B2*. Bratislava: ŠPÚ, 2015. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/anglicky_jazyk_%20uroven_b2_g_4_5_r.pdf
6. *Inovovaný ŠVP pre gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom; Jazyk a komunikácia; Anglický jazyk, úroveň B1*. Bratislava: ŠPÚ, 2015. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/anglicky_jazyk_uroven_b1_g_8_r.pdf
7. *Inovovaný ŠVP pre gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom; Jazyk a komunikácia; Anglický jazyk, úroveň B2*. Bratislava: ŠPÚ, 2015. Dostupné na internete: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/anglicky_jazyk_uroven_b2_g_8_r.pdf
8. NORTH, B., ORTEGA, A., SHEEHAN, S. *A Core Inventory for General English*. British Council - EAQUALS: 2010. 72 s. ISBN 978-086355-653-1.
9. *Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. Učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. (Franko, Š.: slovenský preklad)*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav. 2006. 252 s. ISBN 80-85756-93-5. Revidované vydanie 2013.